

مشخصات طرح

دوره نهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۴۶

شماره چاپ:

۲۱۸

تاریخ چاپ:

۱۳۹۱/۷/۸

نام دفاتر:

مطالعات اقتصادی

مطالعات زیربنایی

مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۲۰۱۲۶۳۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۱/۸/۱۰

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح بند (ب) ماده (۴۷) (نرخ عوارض خودرو)

قانون مالیات بر ارزش افزوده»

بیان مسئله و کلیات طرح

در مفاد بند «ب» ماده (۴۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده تصریح شده است که عوارض سالیانه انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین اعم از تولید داخلی یا وارداتی حسب مورد معادل یک در هزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا یک در هزار مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها تعیین خواهد شد.

در تبصره ذیل این ماده اشاره شده است که عوارض موضوع بند «ب» این ماده (عوارض سالیانه انواع خودروها) در مورد خودروهای با عمر بیش از ده سال (به استثنای خودروهای گازسوز) به ازای سپری شدن هر سال (تا مدت ده سال) به میزان سالیانه ده درصد (۱۰٪) و حداکثر تا صد درصد (۱۰۰٪) عوارض موضوع بند مزبور این ماده افزایش می یابد. به عبارت دیگر در این تبصره خودروهای با عمر بالای ۱۰ سال از نظر عوارض سالیانه هرساله مشمول جریمه ای ۱۰ درصدی در قالب افزایش عوارض می شوند.

در بند «ب» ماده (۴۷) نیز تأکید شده است که مالکان خودروهای سواری و وانت دو کابین اعم از تولید داخل و یا وارداتی مکلفند عوارض سالیانه خودروهای متعلق خود (موضوع بند «ب» ماده (۴۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده) را به نرخ یک در هزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی (وارداتی) براساس قیمت های مندرج در جداولی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می گردد، محاسبه و به حساب شهرداری محل واریز نمایند.

البته باید توجه داشت که نرخ عوارض سالیانه خودرو در قوانین بودجه سالیانه بعضاً مورد بازنگری و تغییر قرار گرفته و در قوانین بودجه سال های اخیر نرخ این نوع عوارض از یک در هزار به یک و نیم در هزار قیمت تعیین شده تغییر یافته است.

حال طرحی از طرف شورای عالی استان ها با عنوان «طرح اصلاح بند «ب» ماده (۴۷) (نرخ عوارض خودرو) قانون مالیات بر ارزش افزوده» برای اصلاح نرخ عوارض سالیانه خودرو و برخی ترتیبات اجرایی آن ارائه شده است. در مقدمه توجیهی این طرح آمده است که برنامه ریزی و سیاست گذاری در حوزه مدیریت شهری نیازمند اتکا به منابع درآمدی پایدار است و لذا این طرح با هدف اصلاح دائمی نرخ عوارض سالیانه خودرو در قانون مالیات بر ارزش افزوده و جلوگیری از بازنگری در نرخ عوارض سالیانه خودرو در قالب قوانین بودجه که قوانینی با عمر محدود و یک ساله هستند، می باشد که این امر در نهایت با دائمی کردن درآمدهای این بخش از شهرداری ها به برنامه ریزی با ثبات در این بخش کمک خواهد کرد.

بنابراین این طرح بنا دارد نرخ عوارض سالیانه خودرو را با توجه به عمر وسایط نقلیه تعیین کند. ماده واحده طرح ارائه شده به ترتیب زیر است:

ماده واحده - در بند «ب» ماده (۴۷) قانون مالیات ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ عبارت «یک در هزار» به شرح زیر اصلاح می شود:

الف) یک و نیم در هزار برای خودروهای با عمر تا پنج سال

ب) دو در هزار برای خودروهای با عمر پنج تا ده سال

ج) دو و نیم در هزار برای خودروهای با عمر ده سال و بیشتر

اظهار نظر کارشناسی

نکات زیر در رابطه با طرح حاضر حائز اهمیت است:

• با توجه به اتمام دوره اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش افزوده (قانون مالیات بر ارزش افزوده حداکثر تا ۱۳۹۲/۷/۱۵ اعتبار دارد) و ضرورت تدوین لایحه اصلاح و دائمی کردن قانون مذکور و تصویب و اجرای نهایی از نیمه اول مهرماه سال ۱۳۹۲، پیشنهاد می شود در مدت کوتاه باقی مانده از اجرای آزمایشی این قانون اصلاحی در آن صورت نگیرد و تمام اصلاحات مدنظر به زمان بازنگری آن در یک سال آتی اهااله شود. به نظر می رسد با تعیین تکلیف شدن عوارض سالیانه خودرو در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ و اتمام اصلاح و تصویب نهایی قانون مالیات بر ارزش افزوده تا مهرماه سال ۱۳۹۲ و لحاظ مطالب این طرح در آن دغدغه طراحان طرح نیز مرتفع شود.

• در صورت اصرار بر بررسی و تصویب طرح ضروری است عنوان طرح متناسب با هدف مطرح شده در طرح و همچنین با توجه به سایر احکام مربوطه و موجود در قانون مالیات بر ارزش افزوده، مورد اصلاح و بازنگری قرار گیرد.

اصلاح بند «ب» ماده (۴۷) (نرخ عوارض خودرو) قانون مالیات بر ارزش افزوده بدون توجه به مفاد بند «ب» ماده (۴۳) و تبصره ذیل این ماده نتیجه ای جز ایجاد دوگانگی برای یک موضوع خاص در قانون ندارد. لذا ضروری است مفاد بند «ب» و تبصره ذیل ماده (۴۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده به همراه اصلاحات درخواست شده در طرح مورد اصلاح و بازنگری قرار گیرند.

• منطبق ارائه شده در تعیین نرخ های عوارض سالیانه خودرو متناسب با افزایش عمر خودروها منطبق صحیحی است و این امر منجر به بالا رفتن هزینه نگهداری خودروهای با عمر زیاد (فرسوده و مستهلک) شده و لذا عمر متوسط بهینه استفاده از خودرو را کاهش می دهد. این امر در نهایت می تواند هزینه های خارجی ناشی از آلودگی محیط زیست توسط وسایط نقلیه فرسوده را کاهش دهد. اما باید به این امر توجه شود که دلیل اصلی نگهداری خودروی فرسوده (با عمر بالای ۱۰ سال) توسط مردم به دلیل ناتوانی اقتصادی است. چراکه نگهداری این نوع خودروها هزینه زا بوده و برخی از اقشار مردم از روی ناچاری اقدام به استفاده از خودروهای فرسوده می کنند. لذا بالا بردن نرخ عوارض سالیانه خودروها با افزایش عمر آنها به نوعی جریمه کردن برخی از اقشار کم درآمد جامعه است.

• نرخ عوارض تعیین شده برای رده های مختلف عمر خودروها نسبتاً بالاست و فشار هزینه ای زیادی را برای دارندگان خودرو تحمیل می کند. براین اساس پیشنهاد می شود نرخ عوارض یاد شده در هر سطح نیم در هزار کاهش یابد. علاوه بر این باید در تعیین نرخ عوارض سالیانه خودرو علاوه بر عمر وسیله نقلیه برخی از پارامترهای دیگر مانند تولید داخل یا خارج بودن خودرو، تعداد سیلندر، ظرفیت موتور و ... لحاظ شود تا مبنای علمی و منطقی مستدلی برای تعیین عوارض خودرو وجود داشته باشد.

جمع بندی و پیشنهادات

- در وهله اول پیشنهاد می شود کلیات این طرح رد شود و موارد مصرح در آن عیناً به زمان تصویب نهایی و دائمی کردن قانون مالیات بر ارزش افزوده که در زمانی کمتر از یک سال دیگر اتفاق خواهد افتاد احاله شود.

- با توجه به بروز شرایط تورمی در اقتصاد کشور و فشار مضاعف ناشی از شرایط پیش آمده بر اقشار مختلف مردم توصیه می شود حتی الامکان پیشنهادهای افزایش دهنده هزینه مردم در این مقطع از شرایط زمانی در دستور کار قرار نگیرد.

- در صورت اصرار بر تصویب این طرح پیشنهاد می شود ماده واحده و مفاد طرح به گونه ای تنظیم شود تا اصلاحات مربوط به نرخ عوارض سالیانه خودرو در مفاد بند «ب» ماده (۴۳) و تبصره ذیل آن نیز اعمال شود. عدم رعایت این موضوع مشکلاتی را برای اجرای قانون به وجود آورده و تحقق اهداف طراحان طرح را با مشکل مواجه می کند.

- پیشنهاد می شود برای جلوگیری از بار هزینه ای و فشار تورمی ناشی از اجرای طرح پیشنهادی، نرخ های عوارض پیشنهادی در طرح برای سنوات مختلف در هر سطح معادل نیم در هزار کاهش یابد. به عبارت دیگر پیشنهاد می شود در بند «الف» نرخ یک در هزار، در بند «ب» نرخ یک و نیم در هزار و در بند «ج» نرخ عوارض معادل دو در هزار تعیین شود.